

Zrównoważony rozwój na UG

W styczniu 2021 roku rektor Uniwersytetu Gdańskiego powołał Centrum Zrównoważonego Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego (CZRUG). To ogólnouczelniana jednostka, której głównym zadaniem jest wspieranie, koordynowanie i podejmowanie działań upowszechniających cele *Agendy 2030* na rzecz zrównoważonego rozwoju wśród społeczności akademickiej i w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Podobne jednostki istnieją na kilku polskich i wielu zagranicznych uczelniach. O upowszechnianiu celów *Agendy 2030* oraz zadaniach Centrum Zrównoważonego Rozwoju rozmawiamy z jego dyrektorką, dr hab. Sylwią Mrozowską, prof. UG

Profesor Sylwia Mrozowska
For. archiwum CZRUG

► W jaki sposób uniwersytety mogą wspierać wdrażanie celów *Agendy 2030*?

Podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju przez uniwersytety ma bardzo długą tradycję na świecie. Uczelnie jako instytucje, które prowadzą nauczanie, badania i oddziałują na społeczeństwo, mają szczególne predyspozycje do odgrywania istotnej roli we wspieraniu i upowszechnianiu celów zrównoważonego rozwoju. Konieczne jest wyposażenie indywidualnych osób i całych społeczności w odpowiednią wiedzę oraz umiejętności, a także podniesienie powszechnej świadomości na ten temat. Dlatego uniwersytety kształcące przyszłych liderów gospodarczych, politycznych i społecznych traktowane są jako instytucje szczególnie ważne dla

podejmowania badań i edukacji zrównoważonego rozwoju. W Programie Globalnego Działania Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju UNESCO wskazano, że dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju konieczna jest zmiana w sposobach myślenia, działania i kształtowania relacji z innymi ludźmi oraz zmiana naszego stosunku do całego ekosystemu Ziemi. Aby jednak tak się stało, nauczanie służące zrównoważonemu rozwojowi musi być wsparte podejmowaniem konkretnych działań, które przekładają się na funkcjonowanie uczelni i jej relacje z otoczeniem. W Polsce koncepcja zrównoważonego rozwoju stanowi zasadę konstytucyjną. Uniwersytety w tej kwestii mają swoją rolę do odegrania. Centrum Zrównoważonego Rozwoju na naszej uczelni ma pełnić funkcję platformy wymiany myśli

Doktor Krzysztof Szczepaniak
For. archiwum CZRUG

Doktor Elżbieta Czapka
For. archiwum CZRUG

Profesor Dorota Pyć
For. archiwum CZRUG

i komunikacji potrzeb, łącznika pomiędzy podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego a badaczami i dydaktykami uniwersyteckimi.

► Czy na naszym uniwersytecie podejmowane są działania na rzecz zrównoważonego rozwoju?

Uniwersytet Gdański od wielu lat jest zaangażowany we wspieranie procesów zrównoważonego rozwoju na różnych płaszczyznach. Poszczególni naukowcy i dydaktycy podejmowali i podejmują działania wpisujące się obecnie w *Agendę 2030*. Wystarczy dokończyć przegląd publikacji w Bazie Wiedzy UG, realizowanych projektów badawczych, dydaktycznych i rozwojowych czy wynalazków powstających w laboratoriach i pracowniach uczelni. Mamy duże wsparcie władz uczelni w tym zakresie. Powołanie CZRUG i Komisji do spraw realizowania polityki społecznej odpowiedzialności nauki, inicjowanie oraz realizowanie krajowych i międzynarodowych

projektów rozwojowych, w ramach których powstają rozwiązania mające umożliwić skoordynowanie działań uniwersytetu w tym zakresie i zwiększenie ich widoczności w otoczeniu, są tego najlepszym odzwierciedleniem. Uniwersytet bierze również udział w rankingach, organizuje wydarzenia związane z Tygodniem Zrównoważonego Rozwoju ONZ, podejmuje dyskusje w Science Clubs, który jest projektem realizowanym w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki. Posiadamy również swoich przedstawicieli w zespołach do spraw zrównoważonego rozwoju zarówno ministerialnych, jak i w ramach organizacji międzynarodowych. Ale to tylko kilka przykładów.

► Pani dyrektor, czy mogłaby pani przybliżyć naszym czytelnikom, czym będzie zajmowało się Centrum Zrównoważonego Rozwoju?

Jednym z pierwszych zadań Centrum jest identyfikacja i prezenta-

cja dotychczasowego zaangażowania Uniwersytetu Gdańskiego w obszarze zrównoważonego rozwoju. Staramy się rozpoznać wszystkie te działania, przeprowadzamy wywiady pogłębione z badaczami i dydaktykami UG. Planujemy wydać pod koniec roku raport na ten temat, zorganizować konferencję i zaprosić wszystkich zainteresowanych z naszego uniwersytetu do dyskusji nad kierunkami dalszych działań. Jesteśmy przekonani, że razem osiągnąć możemy efekt synergii i będziemy w stanie wnieść swój wkład w upowszechnianie *Agendy 2030*, co jest niezbędne, aby przyspieszyć postępy w realizacji jej celów. Chcemy wzmocnić współpracę pomiędzy uniwersytetem a społecznością lokalną, przedsiębiorstwami oraz samorządami, a tam, gdzie to możliwe i konieczne, również poszukiwać wsparcia władz centralnych. 19 kwietnia uruchomiliśmy program stażowy, adresowany do studentów podejmujących w swoich pracach zagadnienia zrównoważonego rozwoju. Stu-

Doktor Barbara Kijewska

For. archiwum CZRUG

Doktor Irena Chawrińska

For. archiwum CZRUG

Bartosz Duraj

For. archiwum CZRUG

denci w ramach praktyk studenckich rozpoczną współpracę z Centrum oraz jego partnerami, włączą się w działania projektowe i będą mieli okazję zrealizować twórcze pomysły. Do prowadzonych obecnie projektów należy zaliczyć między innymi przygotowanie oferty studiów podyplomowych z zakresu edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz opracowanie bazy ekspertów zrównoważonego rozwoju UG. Ważną część naszych działań stanowi też pozyskiwanie grantów krajowych i międzynarodowych oraz wspieranie w tym zakresie studentów, doktorantów i pracowników. Chcielibyśmy, aby Centrum było otwartą jednostką i przyciągało do współpracy osoby zainteresowane wyzwaniem zrównoważonego rozwoju.

► Kto należy do zespołu Centrum?

W zespole znalazły się osoby, którym idea zrównoważonego rozwoju jest bardzo bliska, które mają doświadczenie naukowe, dydaktyczne i projektowe w tym zakresie. Każda z nich jest odpowiedzialna za konkretne działania, w które są zaangażowani studenci i interesariusze zewnętrzni.

Większość z nas jest menedżerami projektów, współpracuje od lat z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, między innymi z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi, oraz realizuje krajowe i międzynarodowe projekty. Członkowie zespołu reprezentują różne dyscypliny naukowe. Krzysztof Szczepaniak, doktor nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu, pełni funkcję zastępcy dyrektora, ma bogate doświadczenie w zakresie innowacji społecznych, koordynuje program „Zielony Uniwersytet”. Doktor Elżbieta Czapka, socjolog specjalizująca się w zagadnieniach związanych ze współczesną migracją zarobkową, odpowiada w Centrum za współpracę międzynarodową. Doktor habilitowana Dorota Pyć, profesor UG, prawnik, specjalistka między innymi z zakresu prawa ochrony środowiska morskiego oraz zrównoważonego rozwoju, koordynuje modułowy program „Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju”. Doktor Barbara Kijewska, politolożka, specjalizująca się w politykach równościowych, koordynuje

„Program stażowy Centrum Zrównoważonego Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego”. Doktor Irena Chawrińska, literaturoznawczyni, zajmuje się wspieraniem osób z doświadczeniem migracyjnym w zakresie uczenia języka polskiego i kultury polskiej, w Centrum odpowiada za program „Kulturalnie o zrównoważonym rozwoju”. Bartosz Duraj, politolog, magister ekonomii zajmujący się zagadnieniami bezpieczeństwa energetycznego, koordynuje „Program współpracy z otoczeniem społecznym”. Wkrótce do zespołu dołączy doktorantka Instytutu Skandynawistyki i Fennistyki UG, Marta Skorek.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do współpracy. Już niedługo zaczną działać nasza strona internetowa, będziemy również obecni w mediach społecznościowych. Można się z nami kontaktować mailowo i telefonicznie [czrug@ug.edu.pl; 58 523 41 70 – red.]. Biuro Centrum znajduje się tymczasowo na Wydziale Nauk Społecznych, pokój S457.

► Dziękujemy za rozmowę.

Adaptacja do zmian klimatu

Z Izabelą Ratajczak-Juszką, dyrektorką Akademii Klimatycznej, rozmawia Sylwia Dudkowska-Kafar

Izabela Ratajczak-Juszkó

Fot. Grzegorz Mehring

► **Akademia Klimatyczna reprezentowała Polskę podczas Międzynarodowego Szczytu Adaptacji do Zmian Klimatu 2021, zorganizowanego przez Holendrów. Jednym z partnerów Akademii był między innymi Uniwersytet Gdański. Jaki był nasz wspólny wkład w Szczyt?**

Naszym wkładem merytorycznym w Szczyt było między innymi zaprezentowanie materiałów multimedialnych na temat pracy naukowców z UG oraz zorganizowanie panelu dyskusyjnego pt. „Adaptacja do zmian klimatu globalnie, regionalnie, lokalnie”,

podczas którego swoje wystąpienie miał profesor Maciej Nyka z Wydziału Prawa i Administracji UG. Warto podkreślić, że Uniwersytet Gdański był pierwszą i jedyną uczelnią w Polsce, która brała udział w Szczycie. Ze względu na pandemię Szczyt odbył się w formule online i zgromadził ponad osiemnaście tysięcy pięćset zarejestrowanych uczestników, w tym trzydziestu światowych przywódców, pięćdziesięciu ministrów i pięćdziesiąt organizacji międzynarodowych, a także naukowców, przedstawicieli sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego i młodzieży. Wszy-

szy oni połączyli siły podczas dwudziestu siedmiu różnych sesji, aby dzielić się wiedzą i stworzyć plan działania dotyczący adaptacji do zmian klimatu do 2030 roku.

► **Podczas dyskusji online z udziałem naukowców z UG bardzo często podkreślano, że wszyscy na całym świecie jesteśmy współodpowiedzialni za to, co się dzieje z naszym klimatem. Jednak czy nie jest tak, że statystycznie najbardziej walczą o to młodzi?**

W Polsce walka o klimat zaczyna być tematem bardzo popularnym.